

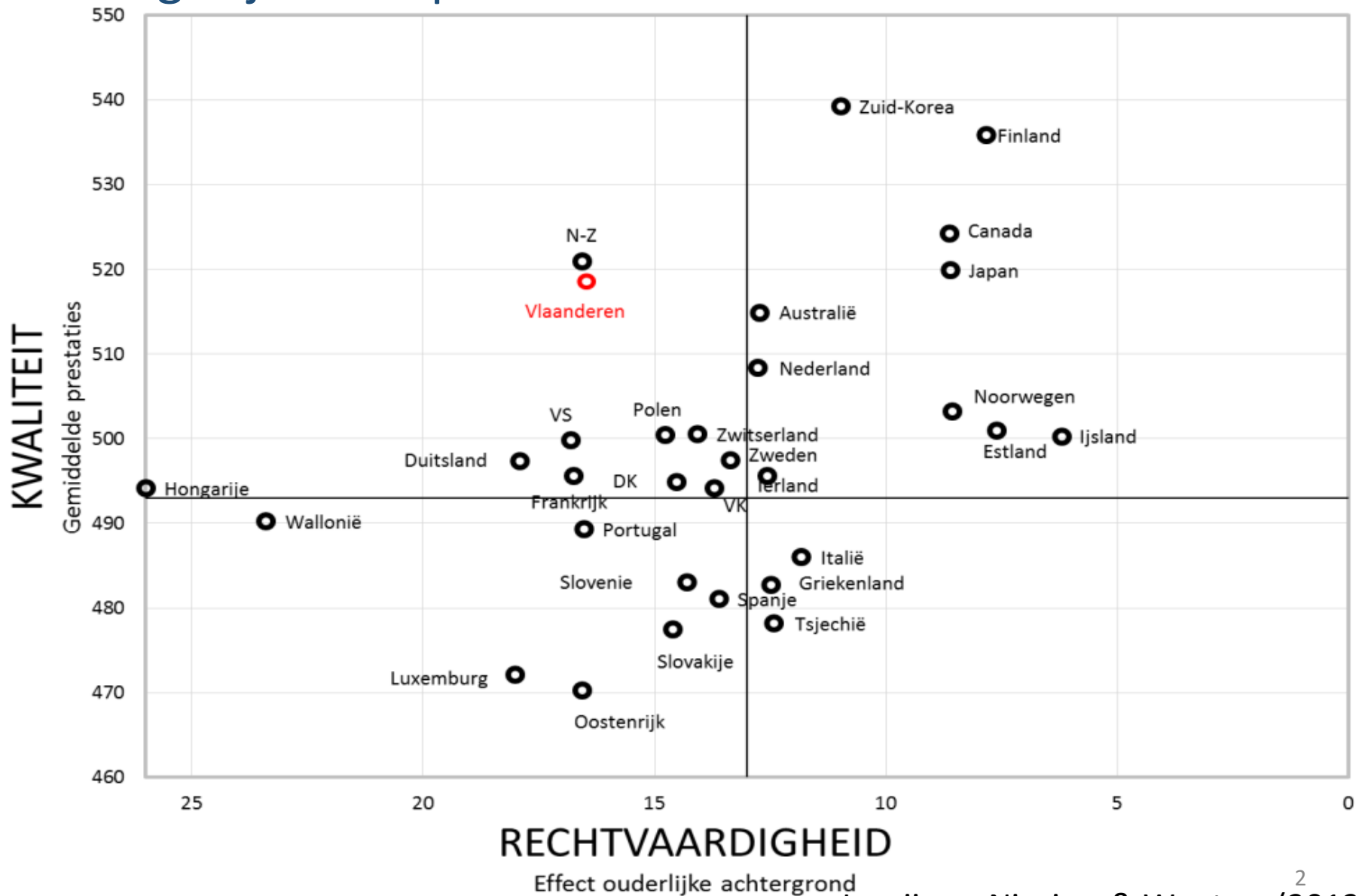
De rol van familiale achtergrond van leerlingen in zorgtrajecten op school: Een multi-methode benadering



Kathleen Bodvin

14/02/19

De rol van **familiale achtergrond** van leerlingen in zorgtrajecten op school



De rol van **familiale achtergrond** van leerlingen in zorgtrajecten op school

sociaal-economische status (SES)
etniciteit

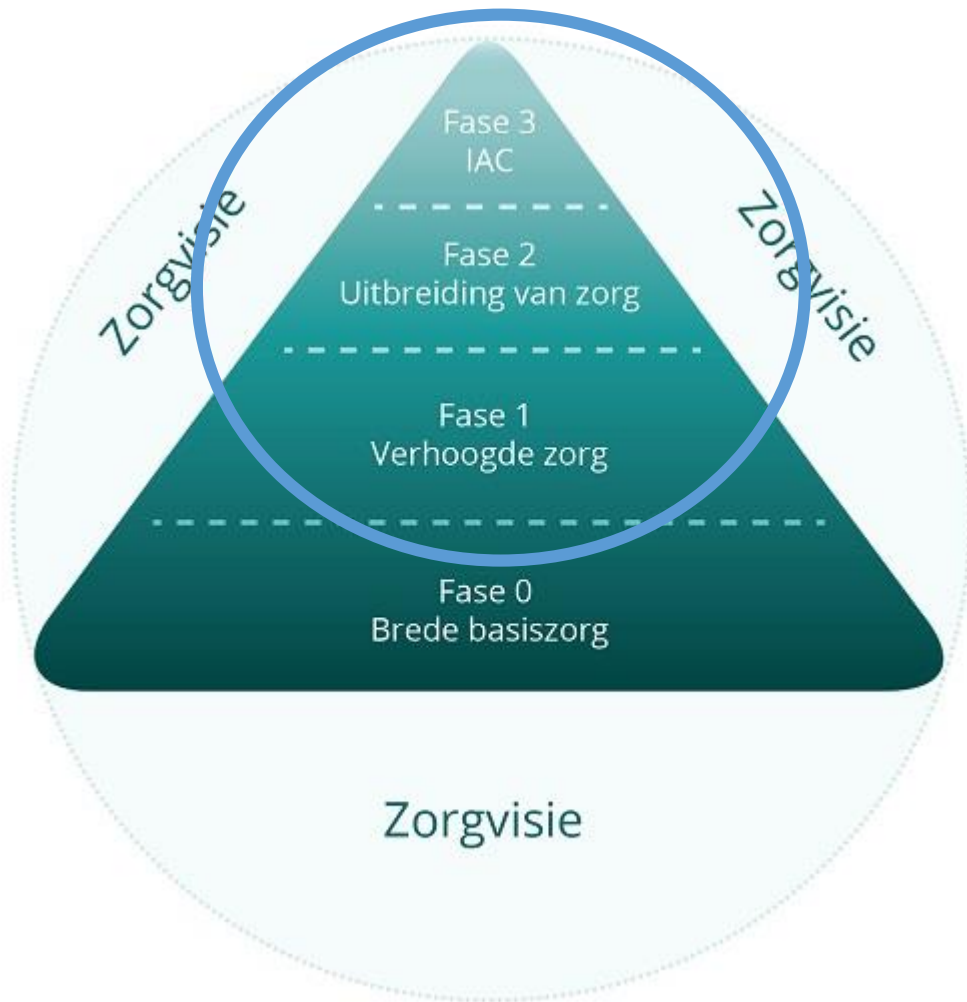


Leerlingen met een lage SES
en/of migratieachtergrond



Leerlingen met een hoge
SES zonder migratieachtergrond

De rol van familiale achtergrond van leerlingen in **zorgtrajecten** op school



Zorg voor de academische en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen die voorzien wordt bovenop de brede basiszorg

Soorten zorg

- Zorg op school door schoolpersoneelsleden (leraar, zorgverantwoordelijke, CLB)
- Buitenschoolse hulp
- IAC in gewoon of buitengewoon onderwijs

Toeleiding naar zorg

Zorgtrajecten: toeleiding naar en gebruik van zorg

De rol van familiale achtergrond van leerlingen in **zorgtrajecten** op school



Extra **zorg** kan de invloed van academische barrières verminderen.

De rol van **familiale achtergrond** van leerlingen in **zorgtrajecten** op school



Verschillen zorgtrajecten naargelang familiale SES en etniciteit?

- Gebruik van zorg?
- School-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg?
- Verklaringen voor verschillen naargelang familiale achtergrond?

Een **multi-methode** benadering



vragenlijsten bij
7307 ouders



7 focusgroep
interviews



casestudie met
8 leerlingcases

Resultaten: gebruik van zorg

Opstarten zorgtraject

<

Buitenschoolse hulp

privé

gesubsidieerd

<

<

=

Zorg op school

=

Zorg op school + buitenschoolse hulp

<



Onevenredig gebruik van zorg naargelang familiale achtergrond
Kostprijs voor zorg is niet enige drempel

Resultaten: school-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg



ZV en CLB:

Samenwerken met ouders van leerlingen in een zorgtraject is in het algemeen moeilijk

Resultaten: school-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg

Rol van schoolactoren en ouders (volgens ZV en CLB)

- beschreven zichzelf als belangrijkste actors in zorgtrajecten
- overtuigd van eigen advies
- minimale rol van ouders

ZV: We gaven de ouders twee opties: ofwel in het gewoon onderwijs blijven met beperkte zorg ofwel overstappen naar het buitengewoon onderwijs. De ouders reageerden niet en daarom hebben we beperkte zorg opgestart voor deze leerling.

- Inbreng van ouders werd niet altijd geapprecieerd

Expert attitude bij schoolactoren

Ouders krijgen niet altijd de kans tot participatie

Sommige schoolactoren prefereren beperkte betrokkenheid van ouders

Resultaten: school-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg

Rol van schoolactoren en ouders (cases)

- Ouders hadden grotere impact wanneer
 - Vertrouwd met het onderwijssysteem
 - 'effectieve' communicatievaardigheden

Ouders moeten betrokkenheid soms opeisen

Resultaten: school-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg



Schoolactoren onzeker over hoe problemen verhelpen

Resultaten: school-ouder samenwerking bij toeleiding naar zorg



!!! Ook voorbeelden van goede school-ouder samenwerking bij kansengroepen, vooral wanneer schoolactoren proactief compenseerden voor mogelijke drempels in zorg

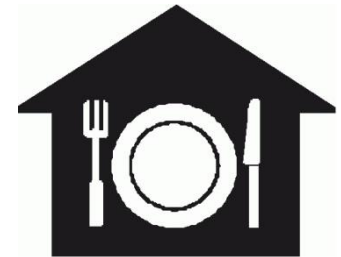
Resultaten: Verklaringen voor verschillen naargelang familiale achtergrond

Expliciet:

Familiale achtergrond had beperkte invloed

Drempels

- gebrek aan info
- andere prioriteiten
- problemen binnen gezin houden
- Andere taal, cultuur
- Vooroordelen t.a.v. kansengroepen & school-interne en -externe professionele hulp



Resultaten: Verklaringen voor verschillen naargelang familiale achtergrond

Impliciet:

familiale achtergrond heeft sterke invloed

- Ervaren machtsongelijkheid
- Deficitvisie bij schoolactoren

Problemen worden gezien als inherent aan familiale achtergrond eerder dan als aanwijzingen van een zorgbehoefte bij de leerling

Kenmerken van kansengroepen + kenmerken van hulpverlening

Besluit

- Onevenredig gebruik van extra zorg, ten nadele van kansengroepen
- Moeilijke school-ouder samenwerking bij leerlingen in zorgtrajecten, in het bijzonder bij kansengroepen
- Verklaringen verwijzen naar kenmerken van kansengroepen en hulpverlening
- Extra zorg is geen algemeen gebruikt mechanisme door kansengroepen om de invloed van mogelijke academische barrières te verminderen

Implicaties



Aanbevelingen

- Bewustmaking rol familiale SES en etniciteit in zorgtrajecten
- Reflectie over rol familiale SES en etniciteit van leerlingen op eigen percepties en handelen
- Emancipatorische manier van differentiatie



De rol van familiale achtergrond van leerlingen in zorgtrajecten op school: Een multi-methode benadering



kathleen.bodvin@uantwerpen.be